

HNUTÍ PRO ŽIVOT ČR

<http://informace.prolife.cz>

03/2002

- 3 Zprávy
- 6 Návrh na zrušení potratového zákona
- 8 Potraty ze zdravotních důvodů
- 10 Politická situace
- 12 Odborník k návrhu zákona o anonymních porodech
- 14 První kolébka
- 15 Jak se tak dívám. . .
- 18 Ne všichni gynekologové jsou „zlí“
- 19 Nabídka pomoci

Milí přátelé,

srdečně Vás zdravíme o prázdninách.

„Pokud se otevřeně pustíš do boje proti potratům, jsi politická mrtvola!“. To jsou slova, která jeden slovenský politik řekl poslanci Jiřímu Karasovi, když před třemi roky začal jako první aktivně prosazovat v Poslanecké sněmovně úctu k lidskému životu od početí. Nebral zabíjení nenarozených dětí jen jako existující zlo, o kterém je lepší mlčet, protože není vhodná doba, ale začal se otevřeně zastávat dětí, zabíjených při potratech, a žen, které kvůli slaboštví mnoha dnešních mužů chodí na potrat. I přes prakticky neexistující „reklamní“ kampaň pro Jiřího Karase lidé ohromným množstvím preferenčních hlasů letos při volbách jasně ukázali, že v těchto otázkách nesouhlasí s „politikou středu“, ale dokáží jasně vyjádřit své ano kultuře života.

Čerstvě zvolený JUDr. Ing. Jiří Karas v červenci oznámil na poslaneckém klubu úmysl podat návrh na zrušení potratového zákona. K tomuto posunu od minula přispělo i stanovisko některých vrcholných politiků KDU-ČSL, kteří nesouhlasili s „polovičatým řešením“, které minule poslanec Karas v podobě zpříšňující novely navrhoval. K tomu blíže uvnitř oběžníku.

V loňském roce Poslanecká sněmovna diskutovala o návrhu zákona o anonymních porodech. Návrh zákona nakonec nebyl přijat. Protože existuje zmatek mezi pojmy „anonymní porod“ a „utajený porod“ (utajené porody jsou možné např. v Aši), poskytla nám Společnost pro podporu rodiny stanovisko odborníka k anonymním porodům, které si můžete přečíst v tomto čísle oběžníku.

Krásné léto Vám za HPŽ ČR přeje Radim a Kateřina Ucháčovi

SEGRETERIA DI STATO

PRIMA SEZIONE - AFFARI GENERALI

Vatikan, 2. 5. 2002

Státní sekretariát si Vám dovoluje oznámit, že Svatý otec obdržel Váš dopis, vyjadřující hlubokou oddanost papeži.

Jeho Svatost upřímně děkuje za toto gesto. Vyprošuje Vám hojnost Božích milostí a rád Vám, i Vaším nejdražším, uděluje své apoštolské požehnání.

S úctou,

v Kristu

(Mons. Pedro Lopez Quintana)
Asesor

Tento dopis jsme obdrželi prostřednictvím pražské nunciatury jako odpověď na dopis HPŽ ČR odeslaný Svatému Otci začátkem února 2002. Prosili jsme v něm o jeho apoštolské požehnání pro celou práci Hnutí Pro život ČR, všechny jeho členy, spolupracovníky, příznivce a dobrodince v souvislosti s březnovým Pochodem pro život. Zároveň jsme Svatého Otce ujistili o našich modlitbách.

Zprávy

Občanské sdružení Na počátku

6.6.2002 vzalo Ministerstvo vnitra ČR na vědomí oznámení o změně názvu občanského sdružení Za dětský život na nový název, který zní: Na počátku.

K přejmenování bylo nutné přistoupit z následujícího důvodu: začátkem prosince 2001 jsme se s politováním dověděli, že v polovině září téhož roku bylo na MV ČR zaregistrováno občanské sdružení s velmi podobným názvem: Sdružení Za dětský život Jihlava.

Tato „shoda jmen“ by snadno mohla vést k různým omylům či mylným předpokladům, že jde o pobočku našeho brněnského sdružení. Abychom se případným nedorozuměním vyhnuli, nezbývalo nic jiného, než naši organizaci přejmenovat.

*Občanské sdružení Na počátku provozuje azylový dům **Domov pro dětský život**, který přijímá těhotné ženy v tísnivé životní situaci.*

Sdružení Na počátku, Eva Vondráková, Soběšická 60, 614 00 Brno, tel./fax: 05-48529423, e-mail: napocatku@seznam.cz, <http://prolife.cz/pomoc/?id=84>.

Členům Evropského konventu

Ve dnech 6.-10. července 2002 se v Praze konalo výroční setkání členů MEVD (Movimento Europeo per la Difesa della Vita e della Dignita Umana – Evropské hnutí na obranu života a lidské důstojnosti) na téma: „Jaký by měl být člověk třetího tisíciletí?“. Při této příležitosti byly analyzovány a vyhodnoceny bioetické důsledky Charty základních práv

Evropské unie, jež by měla vyjádřit kulturní identitu Evropy.

Jednohlasně byl oceněn ústřední význam, který Charta přikládá osobě a její nedotknutelné důstojnosti. Pozitivně byly hodnoceny též zákazy selektivních genetických praktik, komercializace lidského těla a reprodukčního klonování.

Při hodnocení toho, jak se Charta pokouší specifikovat základní práva ve vztahu k různým podobám, jichž nabývá lidský subjekt – děti, staří lidé, osoby s postižením, budoucí generace – však bylo vyjádřeno hluboké zneklidnění nad tím, že tvůrci Charty neměli odvahu zahrnout do výčtu těchto práv také ochranu života před narozením.

Žádáme proto, aby v konečné verzi Konvent Evropské unie uznal princip rovné a nedělitelné důstojnosti všech lidských bytostí ve všech obdobích jejich života.

Výše uvedené prohlášení MEVDu bude zasláno členům Evropského konventu. Setkání MEVDu se za Českou republiku zúčastnili a činnost organizací působících v ČR v oblasti ochrany lidského života prezentovali: PhDr. Jaroslav Šturma (Sdružení Ochrana nenarozeného života), David Prentis (Liga pár páru), Alena Povolná a MUDr. František Matušina (Human Life International-CS) a Kateřina Ucháčová (Hnutí Pro život ČR). V rámci setkání se konala též audience u pražského arcibiskupa kardinála Miloslava Vlka.

Potratová klinika opět na moři

První plující interrupční klinika se opět objeví na mořích. Tentokrát však s podporou zákona. Amsterdamská organizace Ženy ve vlnách již minulý rok začala s bezprecedentní akcí.

Na rybářské lodi, vybavené moderními lékařskými přístroji, Holanďané ve vodách nedaleko Irska ženám uměle ukončovali těhotenství pomocí pilulek. Na moři, mimo výsostné irské vody, totiž holandská loď spadala pod holandskou jurisdikci – a v zemi tulipánů, na rozdíl od Irska, interrupce ilegální nejsou. Aktivisté, vedení holandskou doktorkou Rebeccou Gompertsovou, však poprvé nezískali oficiální požehnaní od úřadů své země. Tentokrát však je situace jiná. Holandská vláda navzdory protestům organizací na ochranu lidského života především celou záležitost povolila.

Organizace dostala licenci na poskytování tabletek, které vyvolávají umělé ukončení těhotenství ženám v zemích, kde jsou interrupce protizákonné. Chirurgické ukončení těhotenství je však stále zakázané i pro Ženy ve vlnách. Navzdory výraznému úspěchu je právě nemožnost použít chirurgický postup na ukončení těhotenství do třetího měsíce důvodem, proč je doktorka Gompertsová zklamaná. Tvrdí však, že skupina již dostala pozvání do vícero zemí, odmítla je však jmenovat. Je všeobecně známo, že k těmto státům patří například Irsko, Polsko a Malta v Evropě, celá Jižní Amerika a většina Afriky.

Proti holandské iniciativě se již ozvalo množství protestních hlasů. Římskokatoličtí biskupové na Maltě obvinili skupinu, že vykonává „odporné vraždy“. Pro-

ti Ženám ve vlnách stojí i holandská protipotratová organizace Plač pro život, jejíž mluvčí prohlásil: „Je to pro smích i pláč zároveň, že vypadáme před zbytkem světa jako bláznivá země, která umožňuje interrupci na lodích. Je to útok proti ženám a nenarozeným dětem. Jde spíše o ideologii než o poskytování pomoci.“ Mluvčí zároveň zdůraznil, že tabletky, které se budou na lodích užívat, jsou rizikové a v minulosti již způsobily několik úmrtí.

Národní obroda, 3.7.2002

Zpráva Van Lanckerové přijata

Navzdory veškeré práci pro-life a rodinných skupin před hlasováním o zprávě Van Lanckerové o sexuálním a reprodukčním zdraví a právech a navzdory vyjádřeným obavám kandidátských zemí přijali poslanci Evropského parlamentu tuto rezoluci 3.7.2002.

Formálně „nezávazná“ rezoluce např. žádá, aby v zemích EU a v kandidátských zemích byla pro mládež, menšiny a sociální skupiny antikoncepce poskytována zdarma. Rovněž žádá, aby vlády členských a kandidátských zemí propagovaly používání raných abortiv („pilulek po“ - jako např. Postinor). Požaduje legalizaci umělých potratů a jejich dostupnost pro kohokoli (tedy zřejmě bez omezení věku dospívajících).

Rezoluce dále zdůrazňuje, že sexuální výchova má existovat od raného věku a pokračovat do dospělosti. Poslanci řekli, že dospívající a mladí lidé mají mít přístup do sexuálních a reprodukčních center zdraví, např. ve školách a na kolejích, kde obdrží patřičné informace a služby. K jakému zvýšení promiskuity

se všemi negativními jevy při tomto sociálním experimentu na mládeži dochází, se na některých školách ve Spojených státech či Velké Británii lze přesvědčit již dnes.

Pro tuto zprávu vytvořenou Komisí pro ženská práva a rovné příležitosti Evropského parlamentu hlasovalo 280 poslanců, 240 poslanců bylo proti a 28 se zdrželo hlasování. Stalo se tak i přes protest středo-pravé Evropské lidové strany, největšího parlamentního uskupení, které hlasovalo proti celé zprávě.

Evropský parlament sice uznal, že „zákonná politika upravující reprodukční zdraví spadá do kompetence členských států a princip subsidiarity se na tuto oblast vztahuje“, ale touto rezolucí své kompetence jednoznačně překročil.

Není možné, aby komise Evropského parlamentu navrhovala doporučení, která naprosto přesahují kompetence EU v oblastech jako trestní právo a veřejné zdravotní služby. Ohrožuje tak rozšíření EU tím, že si kandidátské země zneprátní.

podle euro-fam.org a europarl.eu.int

Občanské sdružení CENAP pořádá 4. října 2002 v Praze konferenci s mezinárodní účastí

Možnosti a hranice přirozeného plánování rodičovství

Konference je určena pro všechny, kdo se chtějí dozvědět více o přirozeném plánování rodičovství, zajímají se o vztahy v rodině a mezi manželi, sexuální výchovu mládeže, přednáškovou činnost a poradenství v této oblasti.

Přenášejícími budou čeští a zahraniční lékaři, psychologové, poradci z Poraden přirozeného plánování rodičovství, lidé, kteří se zabývají sexuální výchovou dětí, mládeže a dospělých, pedagogové, lidé, kteří pracují s mládeží v preventivních programech apod. Osloveni k aktivní účasti byli i teologové a zástupci církví.

Vítání jsou všichni, kterým je tato problematika blízká, chtějí se dozvědět více, případně se chtějí podělit o vlastní zkušenosti z praxe.

Podrobnější informace a závazné přihlášky obdržíte na adrese:

CENAP, Trnitá 8, 602 00 Brno, tel./fax: 05-43254891

e-mail: cenap@volny.cz, <http://www.volny.cz/cenap>

Návrh na zrušení potratového zákona

Radim Ucháč

Zákaz umělých potratů

„Hlavně ne zákaz potratů, důležitá a efektivní je pouze prevence!“ To nejsou slova propagátorů potratů, ale mnoha lidí, kteří sami sebe považují za ochránce práv nenarozených dětí (nebo se tak i prezentují). Tito lidé ale nikdy nevyšvětlili absurditu stanoviska, že pouhá prevence je efektivnější než dobrá prevence spojená s restrikcí.

Uvítali jsme, když nám poslanec Jiří Karas v souvislosti s prosbou o odbornou pomoc sdělil, že oznámil v poslaneckém klubu jasný úmysl podat co nejdříve návrh na zrušení potratového zákona.

Jeho úmysl spočívá ve skutečnosti, že v okamžiku, kdy by přestal platit zákon o umělém přerušování těhotenství, stane se aktuální stále existující paragrafy Trestního zákona (TZ) s tresty pro ty, kdo provedou ženě potrat. Na situaci ohrožení lidského života TZ pamtuje institutem krajní nouze. Pokud by se žena dostala do situace přímého ohrožení života např. při mimoděložním těhotenství, bylo by možné zachránit matku, i když přítom dojde k úmrtí dítěte. Prostým zrušením potratového zákona 66/1986 Sb. bychom se dostali do nejlepší možné situace, jakou bychom si mohli přát.

Ihned jsme kontaktovali odborníky, kteří s námi spolupracují a dále různé instituce v Irsku a Polsku, aby nám poskytly co největší množství informací a své zkušenosti, které by bylo možné v této souvislosti použít.

Prevence

Oblast prevence má několik rovin, které se v mnoha oblastech přímo prolínají – sociální, v podobě stabilních manželství, a osvětovou.

Stabilní vztahy

Důležitou rovinou, kde je zapotřebí pracovat, je vytvářet stabilní vztahy. Je dlouholetým tajemstvím, že nejstabilnější vztah v naší společnosti je manželství. Jiné formy soužití jsou vždy mnohem více rizikovější, náchylnější k rozpadu, k nejistotě a jsou zde zraňovány nejvíce právě ženy, které mj. následně podstupují potraty jako reakci na vlastní

bezradnost a strach z budoucnosti. Z toho důvodu paradoxně sociální podpora státu svobodným matkám, snadné rozvody atp. ve značné míře také přispívají k tomu, že se ženy rozhodují pro potrat. Nejlepší pomocí, kterou může stát poskytnout, je v co největší míře stabilizovat manželství, zrušit v maximální míře sociální a společenskou podporu jiným svazkům a přestat podporovat snadné rozbití manželství.

Zákon jako prevence

V oblasti osvěty nejlepší prevencí umělých potratů by bylo jasné stanovisko státu a tím i společnosti, že zabít nenarozené dítě je zločin. Toto by mohlo být vyjádřeno v podobě právní ochrany lidského života od početí.

Osvětová činnost

Aby byl zákaz potratů skutečně efektivní, je nezbytné, aby se na všech úrovních konala osvěta o hodnotě lidského života a jeho důstojnosti. Tak by se např. zabránilo něčemu obdobnému, co se děje v oblasti pornografie. Zde existují zákony, ale státní složky je naprosto ignorují a masmédia pornografii propagují. Pak se stane z onoho předmětu zakázané ovoce, které chutná nejvíce. Stát by měl finančně podporovat organizace propagující předmanželskou čistotu a věrnost v manželství jako prevenci AIDS a dalších nešvarů a zrušit finanční podporu projektům podporujícím homosexuální chování, sexuální výchovu, atp.

Sociální pomoc

Záměrně uvádím tuto oblast na posledním místě. Je to proto, že dnešní sociální pomoc je u nás více než dostatečná. Sociální podpory dnes bohužel spíše slouží paradoxně k rozbití rodin než k jejich stmelování. Určitě by bylo v této oblasti potřeba pracovat, ale nikoli stávajícím směrem, ale tak, aby stát vytvářel rodinám dostatečný prostor například tím, že jim ponechá co nejvíce toho, co si vydělal a zasahoval aktivně pouze tam, kde se jedná opravdu o sociální případy. Způsob jak podpořit rodinný život, stabilizovat vztahy a podpořit vznik vícečetných rodin a kvalitní výchovu je možné zařídit v podstatě velmi jednoduše. Stačilo by vázat výši přiznávaného důchodu na počet dětí, které rodiče pro společnost vychovali a které platí daně. Tímto modelem by se vyřešilo velké množství dnešních sociálních problémů, nutilo by to ale zároveň lidi k tomu, aby se zbavili svého egoismu a požitkářství, což je zásadní nevýhoda.

Závěr

Jak úspěšné budou aktivity KDU-ČSL v této oblasti lze dnes jen těžko odhadnout. V každém případě to bude vůbec první návrh na legislativní omezení potratů, který by někdo v naší novodobé historii podal. Měli bychom se učit u našich odpůrců, kteří již např. podali čtyři návrhy na uzákonění registrovaného partnerství a tato otázka se tím bohužel stává stále naléhavější. Kéž by se naši křesťanští demokraté od nich poučili.

Potraty ze zdravotních důvodů

Zdeňka Rybová

Masivní osvětové akce, které formou celorepublikových informačních kampaní Hnutí Pro život ČR dosud pořádalo, měly většinou adekvátní ohlas. Je zřejmé, že z principu naší činnosti není vždy kladný a souhlasný, ale to bezesporu nikdo z nás, kdo se na oslovování veřejnosti tímto způsobem podílí, neočekává.

Pro letošní prázdniny – novinářskou, politickou i společenskou „okurkovou“ sezónu – jsme měli připraveno téma, o němž jsme Vás informovali v minulém oběžníku, a to problematiku abortivního účinku hormonální antikoncepce. Jsme si vědomi ohromného množství (zpravidla v této oblasti naprosto neinformovaných) uživatelek a tím i velkého rizika pro nenarozené děti, jejichž životy mohou být a bezesporu bohužel jsou tímto způsobem zmařeny. Tato kampaň se nakonec neuskutečnila. Jsme však přesvědčeni o tom, že tato osvětová kampaň by měla proběhnout, jak jen to bude možné.

Na posledním jednání Rady HPŽ ČR 18.5.2002 jsme o otázce volby tématu pro letní kampaň samozřejmě jednali a v průběhu tohoto jednání jsme analyzovali aktuální potřeby i stav v této době a v této společnosti v zrcadle našich cílů. Nedlouho před naším jednáním byla zveřejněna statistika nazvaná Potraty 2001, která přinesla velmi závažné informace ohledně potratů ze zdravotních důvodů.

Ve statistice potratů za rok 2001 se objevilo číslo 5877 – a toto číslo vykazuje počet umělých potratů provedených z tzv. zdravotních důvodů. V celkovém

počtu provedených potratů 30358 tvoří více než 19%. Když se podíváme společně na vývoj potratovosti za poslední desetiletí, zjistíme, že se podíl potratů provedených ze zdravotních důvodů v rozmezí prvních tří let (1991 – 8,5%, 1992 – 11%, 1993 – 22,6%) vůči celkovému počtu umělých potratů téměř ztrojnásobil. V průběhu dalšího období zůstává na hranici podobné roku 1993, tj. průměrně cca. 22% potratů (velice nepříznivý poměr!) jsou potraty provedené ze zdravotních důvodů.

Zvážíme-li situaci celkového vývoje počtu potratů, kde se – jak jsme všichni i letos po zveřejnění slyšeli z úst lidí spokojených se stávající legislativou, která umělý potrat umožňuje – hovoří o tom, jak tento počet v rozmezí posledních deseti let rapidně klesá (a opravdu je to tak, srovnajte čísla z roku 1991, tj. 103124 a 2001, tj. 30358), pak musíme vidět, že jde o pokles na rámcově jednu třetinu. Vedle toho zkoumejme stejná čísla, která jsou výčtem potratů provedených ze zdravotních důvodů: rok 1991 vykázal tento počet ve výši 8836 a rok

2001 zase 5877, což ovšem zdaleka pokles na jednu třetinu adekvátně vývoji celkového počtu potratů neodpovídá. Kromě všeho výše uvedeného musíme mít neustále před sebou procento provedených potratů ze zdravotních důvodů, tj. v průměru 22% (!), což je poměr naprosto nepříznivý vůči těm nenarozeným dětem, kterým možná nebylo dopřáno dokonalé zdraví.

Myslím, že se ovšem, než začneme nad zmíněným fenoménem přemýšlet, musíme seznámit s termínem „zdravotní důvody“ v tom pojetí, v jakém nám jej přináší legislativa. Tuto problematiku si můžete podrobně nastudovat ve vyhlášce č. 75/1986 Sb. Mezi zdravotní důvody na straně matky jsou – jak poznáte – zahrnovány také ty, které by zde neměly mít své místo; např. jde o důvod specifikovaný diagnózou „diabetes mellitus“ (nemyslíme si, že ženy, které trpí cukrovkou, by se v každém případě vždy rozhodly být bezdětné, a tak zde platí, že žena, která si děťátko přeje, je schopná jej i přes toto onemocnění porodit a jistě v drtivé většině případů bez ohrožení zdraví či dokonce života) nebo o důvod, kterým je jeden absolvovaný porod císařským řezem (kolik znáte ze svého nejbližšího okolí maminek, které vícekrát než jednou úspěšně takto při-

vedly na svět své děti?) a v neposlední a rozhodně významné řadě jsou to pak ale již na straně dítěte vrozené vývojové vady, resp. podezření na jejich výskyt, vznesené během gravidity. Jistě jste se vy sami také setkali s maminkami, které stojí před těžkým rozhodnutím v situaci možných zdravotních ohrožení na straně dítěte a možná by mi řada z vás dala za pravdu, že ony eugenické důvody – tedy důvody výběru lidí a omezování práv těchto vybraných lidí dle naprosto irrelevantních kritérií – jsou častějšími důvody k potratům, než si dovedeme představit. Nemoc se tak stává rozsudkem smrti a zvažme, jakou příšernou zprávu dáváme těm, kteří jsou nemocní a již narození – našim postiženým spoluobčanům.

Z uvedených důvodů jsme se původně rozhodli upřednostnit téma potratů postižených dětí před tématem ovšem neméně palčivým, a to tématem abortivního působení hormonálních kontraceptiv. Kampaň jsme ovšem nyní nemohli spustit, neboť se nám nesešlo dostatek prostředků. Přesto by nás velice zajímal váš názor a rádi uslyšíme každý podnět, který z vaší strany vzejde. Potřebujeme nejen vaši podporu, protože jen díky ní můžeme všechno, co společně děláme, dělat dál, ale především vaše podněty a názory, které nám píšete.

PRO ČLENY HNUTÍ PRO ŽIVOT ČR

Ti z Vás, kteří mají přístup k Internetu, si mohou napsat na adresu servis@prolife.cz a požádat o přidělení jména a hesla pro přístup do privátní části na serveru <http://prolife.cz>. Jsou zde k dispozici nejrůznější informace jako např. kalendář akcí, archiv článků a zvukových nahrávek z médií týkajících se pro-life oblasti a další užitečné informace pro členy HPŽ ČR. Dále si zde můžete např. zkontrolovat, zda obdržela jednáčku materiálů, kterou jste poslali, nám došla, zda a kdy jsme zaslali požadované materiály, či přehled darů, které jste poslali.

Politická situace

Vít Cigánek

Tak jak na tom vlastně jsme? Jaká je úroveň naší politiky? Vždyť ti naši politikové... Ale na druhé straně máme za sebou dvanáct let demokratického vývoje bez větších nehod, vyspělé země nás uznávají snad jako nejlepší z postkomunistických států. Do EU půjdeme mezi prvními a je to už na dosah.

Ale oč jde v politice? A co z toho je důležité? Situace v televizi, transportéry před Svobodnou Evropou a Benešovy dekrety - to, o čem se v tu kterou dobu zrovna nejmíčí mluví?

Skutečná důležitost věcí ale není dána mírou jejich publicity a není tomu ani naopak. Jsou věci, o nichž se - právě pro jejich důležitost - raději mluví co nejméně. A jsou některé velmi závažné politické věci, jejichž političnost lidé nechápu. Souvisí to s tím, že kolikrát nechápu ani jejich závažnost.

V této zemi jsou zabíjeny desítky dětí denně při umělých potratech. Mnoho lidí hledí na tuto věc jen z jedné strany, jako na soukromou záležitost žen, které se chtějí zbavit svých dětí. Jenomže takto se dá hledět na cokoli, všechno má i svou soukromou stránku: přijímání televizních zpráv, zranění způsobené teroristy, zabavení majetku.

Je zvykem říkat o různých věcech, že se nemají politizovat. Ale jak se z něčeho stane „politikum“? Snad medializací? Tak nám to může připadat. Ve skutečnosti se věc stane politickou tím, že se do ní začíná vkládat politická instituce - stát. V tomto smyslu by se opravdu některé věci neměly politizovat. Stát by

totiž neměl do nich zbytečně zasahovat.

Pokud stát chrání životy všech svých obyvatel, je to v pořádku, to je jeho úkol (a to hlavní). Ale není jeho úkolem řešit lidem osobní a rodinné problémy, třeba otázku nečekaného těhotenství. Dokud byly potraty zákonem jednoduše zakázány, jednalo se opravdu jen o společenskou otázku s její soukromou a intimní stránkou a na těchto úrovních měla být i řešena. Stát zde činil jen nutné minimum - zákaz a případný trest. Politická záležitost se z toho stala v okamžiku, kdy se všelijací socialisté a komunisté začali veřejně dožadovat práva na potrat a o věci se tedy začalo mluvit na politické úrovni (jako o každé navrhované změně zákonů). A naplno učinil z potratu politikum sám stát tím, že je (po vzoru ruských bolševiků) uzákonil.

Odpůrci ochrany nenarozených dětí zákonem někdy říkají, že do takovéto věci nemá ženám nikdo mluvit, ani stát se do toho nemá míchat. A v tom mají pravdu. Proč musí existovat ve věci potratů samostatný zákon? Náš stát přitom dává od zabíjení dětí jakoby ruce pryč. Říká se, že potraty jsou zákonem tolerovány, aby ženám nebyla upřena svoboda rozhodování. Ani jedno není pravda. K potratu se nikdo nerozhodne svobodně. Kdo chce spáchat něco zlého, není v té chvíli svobodný, ale je v područí svých špatných sklonnů, jež nedokáže zkrotit. A jak dobře víme, často ženy k potratům nutí někdo jiný.

A že náš stát pouze dovoluje (toleruje) potraty, to je snad nejrozšířenější omyl,

pokud jde o tuto věc. I mnoho odpůrců jejich legálnosti to tak chápe. Na věc je třeba hledět ze dvou stran. Nejen z hlediska státu. Ženy se sice oficiálně mohou rozhodovat, ale nejsou tu přece jen ony. Potrat musí někdo vykonat a na to jsou zdravotnická zařízení. A ta se, alespoň pokud jde o státní nemocnice, rozhodovat nemohou. (Jednotliví pracovníci ano, ale také jen formálně, prakticky jsou i oni drženi v šachu.) Nemocnice je povinna vykonat potrat, a to „neprodleň“, jak ukládá dosud platná vyhláška ministerstva zdravotnictví z doby komunismu.

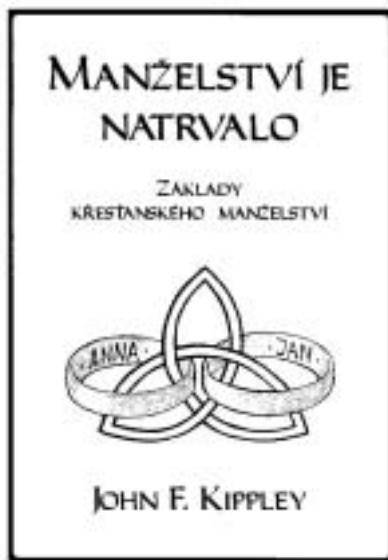
Takže ze strany státu je tu nejen možnost, ale i povinnost zabít nenarozené děti. (A vlastně, přesně vzato, se nejedná jen o ty nenarozené, protože jsou legálně zabíjeny i děti po tzv. malém císařském řezu – až do 6. měsíce těhotenství). Uplatňování tohoto „práva na svobodné rozhodování o svém mateřství“, jak tomu začali říkat komunisté, musí někdo organizovat a zajišťovat. Tím organizátorem a garantem je náš stát. (Samozřejmě, že to není jen ten náš a že vstupem do EU si v této věci zrovna nepomůžeme.)

Manželství je natrvalo je průvodce pro snoubence připravující se na svátost manželství. Autor John F. Kippley, spoluzakladatel Ligy pár páru, vede budoucí manžele k tomu, aby se zabývali rozhodujícími otázkami, které se týkají společného života, a tak předešli chybám, které by ohrozily jejich štěstí. Odpovědi, které nabízí, vyjasňují povahu opravdového katolického manželství a překážek, které klade naše kultura a naše vlastní slabost do cesty naplněnému manželství a křesťanskému následování.

Knížka přistupuje k předmětu s fundovaným přehledem v naprostém souladu s učením Církve a s pochopením pro realitu manželských vztahů.

Témata jednotlivých kapitol: Manželství a následování Krista; význam církevní svatby; podmínky k sňatku; nerozlučnost manželství; láska a sexualita; otázka autority; komunikace; regulace porodnosti; přirozené plánování rodičovství; rodinný rozpočet; svatební obřad; svatební cesta.

Knížka obsahuje také základní modlitby, desatero přikázání a text svatebního obřadu. Kniha, kterou vydalo nakladatelství Matice cyrilometodějská v roce 2001, je brožovaná ve formátu A5, má 144 stran a stojí 89 Kč. Objednat si ji můžete na adrese: **Liga pár páru, Fügnerova 143/9, 272 01 Kladno, e-mail: lpp@lpp.cz, <http://www.lpp.cz>.**

Odborník k návrhu zákona o anonymních porodech

MUDr. František Schneiberg

Celá naše společnost si stěžuje na nepřívznivý populační vývoj u nás. Rodí se stále méně dětí. Občas si někdo postěžuje na byrokratická omezení či úřední postupy při snaze získat dítě do náhradní rodinné péče. Jak situaci zlepšit si láme hlavu řada odborníků (demografů, lékařů, právníků, sociologů).

Několik osvícených poslankyň v čele s paní Volfovou přichází s revoluční myšlenkou. Přijmeme Zákon o anonymních porodech a všechny tyto problémy vyřešíme. Ženy budou moci kdykoliv zde u nás odložit porozené dítě, aniž by za to nesly zodpovědnost, ba dokonce sem budou dojíždět ženy ze zahraničí a dítě pak zůstane jako nalezenec u nás. Náhradní rodiče nebudou čekat na své dítě, které jim „úřad“ přidělí, ale vezmou si hned takto porozené a „nalezené“ dítě. Vyřešíme tak populační problémy i byrokratické postupy při řešení náhradní rodinné péče, a dokonce snad zabráníme prodávání a kupování dětí. Budeme zase jedničky, i když jediná v Evropě.

I laikovi musí být jasné, že argumentace zcela neseďí, a že navrhovaný zákon je na hranici běžných zvyklostí, naší tradiční morálky a pojetí práva u nás. Odborníkům pak „vstávají vlasy hrůzou na hlavě“ a snaží se doložit zkušenostmi, vědeckými argumenty o potřebách a vývoji dítěte, že něco takového je nesmysl. Ve svých stanoviscích (a mám jich k dispozici několik) uvádějí převážně následující argumenty.

- V návrhu zákona a doprovodné zprávě se volně operuje s pojmy ANONYMNÍ a UTAJENÝ porod. Porod utajený je možný již dnes, kdy matka je přijata do kojeneckého ústavu před porodem, po porodu tam dítě ponechává a odchází do svého bydliště. Její porod je evidován pouze v zařízení, nemusí o tom nikdo vědět v rodině, bydlišti, na pracovišti a podobně. Může dokonce porodit pod smyšleným jménem. Ale v každém případě je známa její anamnéza, a ví se, kdo dítě porodil. Porod anonymní znamená bezejmenné dítě, nulové údaje o matce, o její anamnéze. To je v rozporu s Úmluvou o právech dítěte, kde je zakotveno právo na identitu dítěte (toto právo je v EU mnohem více zdůrazňováno než u nás, např. při osvojení).
- Návrh předpokládá, že všechny anonymní porody budou vedeny v porodnicích, ale co když matka porodí doma nebo na ulici? Návrh dokonce exkulpuje matku při opuštění a zanechání dítěte po porodu kdekoliv. (Dosud je opuštění novorozence trestným činem).
- Nebude-li známa anamnéza matky, její choroby (AIDS, psychozy atd.), jak budou zdravotníci moci stanovit zodpovědně prognózu a vývoj dítěte? A co když v budoucnu bude potřeba znát některá data od matky, např. při nutnosti transplantace?

- Z rozhodování o dítěti zcela vypadává otec dítěte. Co když se přihlásí o otcovství dodatečně a dítě nebude k nalezení, resp. bude v jiné rodině?
- Návrh zákona zcela mylně předpokládá, že všechny takto porozené děti budou záhy osvojeny. A co když ne např. proto, že se dítě narodí postižené? Kdo ponese za ně odpovědnost, kdo bude hradit jeho výživné atd.?
- Zákon je morálně pochybený. Umožňuje matce zbavit se odpovědnosti za dítě a vrací nás do středověku s pověstnou „fortnou“ u klášterních dveří, nebo do francouzské revoluce, kdy děti mohly být dětmi státu.

Argumenty zastánců anonymních porodů jsou poněkud falešné.

- Zlepšovat populační situaci u nás možností dovozu porozených dětí je nepochybně morálně pochybené, a zcela jistě to problém klesající porodnosti nevyřeší. Nedokonala je paralela s dovozem odpadu k nám.
- Nebyde novorozenech zavražděných dětí. Vražda novorozence matkou je vždy činem v hlubokém afektu a rozrušení, takže anonymní porod tam nepomůže. Děti nalezené jako odložené v pozdějším věku byly vesměs dobře opečovány a matky je odložily u zdravotnických zařízení právě proto, aby se jim dostalo řádného ošetření. Takže to anonymní porod také nevyřeší.
- Prodeji a kupování dětí se také nezabrání, ba pravděpodobnost takového kupčení jen stoupne, bude-li porod anonymní, i noví rodiče anonymní. Zprostředkovatel takové formy osvo-

jení to jistě nebude dělat zadarmo.

- Urychlené osvojení to také nevyřeší, protože než soud prohlásí dítě za nalezené a přidělí mu jméno, opatrovníka, a dá souhlas s osvojením, uběhne několik měsíců, což je doba i jinak běžná pro projednávání např. nezájmu o dítě apod.

Zkrátka a dobře: zákon o anonymních porodech je morálně pochybený, odporuje našim právním předpisům (Zákon o rodině, Zákon o sociálně právní ochraně), odporuje i mezinárodním konvencím (Úmluva o právech dítěte), hlavně však odporuje zdravému rozumu a neslouží k prospěchu a zájmu dítěte.

Tyto argumenty uvedla před poslanci řada odborníků a jednoznačně návrh odmítla. Leč cca 4 dny poté se objevuje článek v MF Dnes od posl. Volfové o tom, jak to bude krásné, až zákon bude, a v TV NOVA o 14 dní později znovu tato dáma jasně formuluje, že zákon bude a v prosinci se bude projednávat a vyřeší spousty shora uvedených problémů.

Takže se ptám, kde to žijeme, jsou poslanci již natolik otrlí, že je nezajímá nejen veřejnost, ale ani názory odborníků, se kterými se chtějí radit? Nebo je to jen jakási zvláštní předvolební rétorika se snahou zalíbit se některým skupinám ve společnosti? Nebo jsou v tom snad dokonce nečisté myšlenky na možný finanční zisk ze zprostředkování náhradní rodinné péče u takto odložených dětí?

<http://www.profam.cz>, 10.11.2001

Autor je sociální pediatr, předseda Společnosti sociální pediatrie, vyučující Lékařské fakulty v oboru „lékařská etika“ a člen Společnosti pro podporu rodiny.

První kolébka

Zprvu jen uzlíček trápení
tajemství dívčího mámení
 Houpe se ve vlnách
 znamení měsíčního rytmu
Koupe se osamělá v rudém moři
nemilovaná ve svém příkoří bolavých týdnů
 Touhou po lásce, objetí
 zázrakem objetí do krásy – proměněna
 Brána i útočiště zrození
 cesta k ní – zahrádka
 věnce kytička

Kolébka provazcem zakotvená
 houpá ji matička
Koupaliště malého plaváčka beze jména
 Postýlka – měkká jak pohlazení
Naděje tlumící vlny bolesti k ztišení
 V přístavu rajských zpěvů
 pláče rozechvění, rozloučení
 křiku radosti a údivu
 křiku vdechu až k zalknutí
 v jeho echu se ztrácejí
poslední strastiplné vzpomínky
 čekající maminky

 Člun naděje
 Hra lásky, náhody
 děvčete do nepohody
 jindy vyprošený a chtěný
 Člun, který nenávidí
NĚMÝ VÝKŘIK ŽIVOTA
 K ONĚMĚNÍ...

báseň poslala PhDr. Ludmila Nováčková

Jak se tak dívám. . .

Sylva Bernardová

. . . a opět hodně zblízka, tak mi dochází, že v naší zemi eutanázie v praxi skutečně existuje. Co na tom, že v zákoně není a většina lékařů ji slovně odmítá.

Než začnu psát konkrétněji, prosím všechny lékaře a zdravotnický personál, kteří eutanázii odmítají, aby následující řádky nevztahovali na sebe. Vážím si všech, kteří obětavě a s láskou vykonávají těžkou práci u nemocných a dovedou jim ulehčit poslední chvíle až do přirozené smrti.

Přesto tvrdím: eutanázie tu probíhá. Pod hladinou, pomalu, skrytě, kdo nechce, nevidí. Posuďte sami.

Příklad: paní XY, 79 let, manželka, matka, teta, babička a prababička, člověk, který je milován. V tomto věku samozřejmě dlouhodobější zdravotní potíže bývají, i tři malé mozkové příhody, které však nechaly následky jen v pomalejším pohybu a řeči a především závratích, o kterých si „cvrlikali vrabci“ v širokém okolí. Věděli jsme to všichni.

Stalo se, pád a zlomený krček stehenní kosti. Nemocnice v místě Z, operace, nový kloub. Příbuzní se dověděli, že první operace byla špatně provedená, celé se to v zápětí „muselo předělat“. Stane se, nelze soudit, chybu může udělat každý a to trápení a další narkózu pro ten již poškozený mozek museli příbuzní přijmout jako nutnost.

Zdálo se, že se situace bude zlepšovat. Jenže ty nešťastné závratě o kterých se vědělo! Měla prý na stolku snídani. Zůstala sedět bez dozoru na vysoké nemoc-

niční posteli – a spadla. Noha to vydržela, ale hlava byla rozbitá, otřes mozku a modřiny. Rehabilitovat se nemohlo. Skončila na oddělení dlouhodobě nemocných.

Druhý nebo třetí den se příbuzní tázali lékaře, kdy se s rehabilitací začne. Bylo jim s povýšeným úsměvem řečeno, že tady se nedá dělat nic jiného než dávat léky na bolest, protože končetiny jsou zafixovány v určitém úhlu, nejde s nimi hnout a že se rehabilitovat nebude. Ta maminka komunikovala zcela normálně – zpočátku, ale později pod vlivem stále podávaných léků na tlumení bolesti byla více méně spavá. Netrvalo ani pár dnů a objevily se proleženiny, kterých stále přibývalo.

Příbuzným bylo řečeno, že si ji mají vzít domů. Kdyby to bylo šlo, tak to udělali. Rodina takového pacienta nemohla zvládnout, protože její členové sami nejsou zdraví a mladí. Starali se tedy, denně maminku navštěvovali a ošetřovali tak, jak mohli, dávali jíst, pít, myli. . .

Když jsem to vše slyšela (a někdy i viděla), napadalo mne, co asi dělá personál. Hovořilo se i s návštěvníky nemocných na ostatních lůžkách a všichni bez rozdílu říkali: nemůžeme si stěžovat, oni by to ti naši (tatínek, maminka, babička) „odnesli“. A že těmto oddělením se má říkat ne „dlouhodobě nemocných“, ale „dlouhodobě umírajících“.

A tak to skončilo – jak jinak – než smrtí. Podle názoru rodiny smrtí zbytečnou, pořád ještě předčasnou. To je jeden na vlastní oči viděný případ.

Naši předkové si někdy sice povzdechli nad svým umírajícím: kéž by si ho Pán Bůh vzal, ale nikdy je nenapadlo smrt urychlit. Myslím si, že v tomto případě „se“ smrti opravdu „pomohlo“.

Říkala jsem si, když slzy oschly, proč to tak všechno muselo být. Pak mi vystala slova: „kvalita života“, „přestárlý člověk“, „národ stárne“, „přibývá duchodců“, „systém to neufinancuje“, „milorádná smrt“, „eutanázie“. Slyšíme je poměrně často z rádia, televize, čteme v novinách a časopisech.

Čas od času se otiskne řada dopisů lidí, kteří by si eutanázii přáli. Říkají to nejčastěji v plné životní síle. Jsem přesvědčena o tom, že se ta výše jmenovaná sousloví poměrně často opakují a „záležají pod kůží“ především zdravotníkům. Ti, kteří se nechají ovlivnit – a je jich dost a ani o tom nevědí, se pak chovají, jak nemají a místo účinné úlevy připravují nemocným dlouhodobé utrpení.

Vím moc dobře, jak jsou nemocní lidé citliví, když jsou odkázáni na péči druhých. Jak vnímají každé zamračení, otrávené gesto nebo pohled. Naopak jak jim dělá dobře, když je k nim přistupováno s úctou, když je jim dáváno najevo, že jejich lidská důstojnost trvá přes všechny problémy a někdy ponižující obtíže, které jejich nemoc sebou nese. Když však takovýto postoj chybí a někdy se přidá i nezájem rodiny, pocit osamění, nevyzpytatelné procesy v mozku, tak takový starý člověk někdy říká, že by chtěl zemřít. A to je opět využíváno jako podpora pro prosazování eutanázie, ačkoli je to vlastně volání osamělého člověka.

V historii patří k prvním známým příkladům zneužití eutanázie usmrcování

mrzáčků ve starověké Spartě nebo izraelských chlapců v Egyptě. Projekt K. Bindinga a A. Hochea z roku 1921 se stal významnou zbraní Hitlerovou. Po válce byly tyto praktiky odsouzeny celým světem.

Nebudu zde rozvádět další pokusy a úvahy o zavedení eutanázie v různých zemích v době po druhé světové válce po současnost. Jak to vypadá například v Holandsku, je známo. Jak to, že diskuse na toto téma s tak výrazným akcentem na legalizaci se v různých zemích, včetně té naší, opět vedou?

Je to krize úcty k životu. Na jedné straně hole je umělý potrat a na konci téže hole je eutanázie. **Eutanázie je úmyslné zabití člověka přímým zásahem nebo zanedbáním péče o něj a to z toho důvodu, že jeho život je pokládán za zbytečný. Konečným cílem je usmrcení osoby.** Je to vražda? Někdo má námitky proti tomu, aby takovéto usmrcení bylo zváno vraždou, ale tak to definuje např. anglický slovník. Židovsko-křesťanská i jiná náboženství tradičně pokládají za nejvyšší hodnotu život každé lidské bytosti a jejich postoj k vraždě je velmi přísný. Vskutku všechny společnosti pokládaly připravení jakékoli osoby o život za vážný kriminální přečin, který byl odpovídajícím způsobem trestán.

Právní definice eutanázie prý není – nelze prý stanovit právní formou začátek a konec života. **V dnešní době stojí právo nad pravdou** – a to především v případě potratu se tím právníci obhajují, ba i chlubí, že právně nelze stanovit začátek lidského života, ač biologicky je to dáno zcela jednoznačně. V případě eutanázie se pokoušejí o totéž jakoby

z druhého konce. Měli bychom být poučeni případem začátku a nedovolit stejnou manipulaci s koncem života – víme stále ještě málo a vědeckých poznatků stále přibývá. Stanovit konec lidského života je velmi obtížné, dnes se za konec pokládá mozková smrt.

V budoucnu se však může objevit mnoho nových poznání, která konec života ještě posunou, upřesní. Mohlo by se tedy stát, že lékař, který by hlasoval pro eutanázii ve světle nynějších znalostí, by

pak s hrůzou zjistil, že hlasoval pro vraždu.

Víme již dost o tom, jak vypadá péče v hospici, tam se o eutanázii nemluví, nepřichází v úvahu. Hospiců máme stále málo. Mělo by jich být mnohem více. Pro ně jsou potřební především lidé, kteří by měli patřičné vzdělání, ochotné ruce a horoucí srdce. Hledejme je, modleme se a pomozme, aby eutanázie nikdy nebyla u nás uzákoněna a aby se neobjevovala ani ta skrytá a tedy nelegální.

Ne všichni gynekologové jsou „zlí“

Anna Poživilová

Po delším váhání jsem se rozhodla, že Vám napíšu svůj příběh. Chtěla bych tímto povzbudit mnoho nastávajících maminek, aby neztrácely odvahu, a aby neměly pocit, že všichni gynekologové jsou „stejní“.

Máme tři syny, mezi nimi jsem prodělala jedenkrát spontánní potrat. V roce 2000 jsem přišla znovu do jiného stavu, ale těhotenství skončilo v 11. týdnu tzv. zamlklým potratem. Nastoupila jsem do nemocnice, podstoupila kyretáž, a protože od přírody mám tzv. zakloněnou dělohu (což prý má asi 15-20% žen) a šlo již o páté těhotenství, nešlo všechno podle představ paní doktorky. Během týdenní hospitalizace jsem absolvovala čtyřikrát ultrazvukové vyšetření, jednou dokonce v pátek odpoledne v 15 hodin, kdy pan doktor byl již na odchodu.

Nicméně s přispěním lékařů vše dobře dopadlo a bylo mi doporučeno, abych s dalším těhotenstvím počkala asi 4-6 měsíců. Pan primář mi doporučil genetické vyšetření (při obou potratech šlo totiž o děvčátka), které jsem ale odmítla.

V roce 2001 jsem opět otěhotněla. V září jsem absolvovala krevní odběry na vrozené vady, a tehdy mi vyšlo, že dítě bude mít s pravděpodobností 10% Downův syndrom. Genetické vyšetření (odběr plodové vody) jsem odmítla. Na moji otázku, zda bude chtít něco podepsat, mi moje ošetřující lékařka odpověděla: „Ale paní Poživilová, vždyť jsme lidi, ne?“

V říjnu se dostavily další problémy a lékařka mě poslala do nemocnice s tím, že je potřeba provést cerkláž, neboť tělo se chystá na předčasný porod (21. týden těhotenství). V nemocnici mi byla věnována stejná péče jako paní, která ležela vedle mne a čekala první dítě. Nikdo mi neřekl, ani v narážkách, že jsem blázen, že čekám čtvrté dítě, že dítě bude nenormální, apod.

27.2.2002, v plánovaný den porodu, den po mých 35. narozeninách, se nám v porodnici narodila krásná zdravá holčička. Když jsem se hned po porodu ptala, zda je zdravá, paní doktorka, která vedla porod, mi řekla: „Ale paní Poživilová, ony někdy tabulky lžou.“

Když pročítám bulletin, mám pocit, že jsou všichni gynekologové „zlí“, ale já jsem na vlastní kůži takovýto přístup nezažila. Jsem tomu moc ráda, neboť nevím, zda bych byla dost silná, abych vedla „boj“, i když jsem za sebou cítila podporu a modlitbu všech svých „kluků“.

Nabídka pomoci

Milá maminko,

pokud Vám během vyšetření v těhotenství lékaři sdělili, že Vaše dítě je nebo bude pravděpodobně postižené, nutí Vás k potratu a ráda byste si o tom všem s někým promluvila, můžete nám zavolat na telefonní číslo 0619-531117 nebo 0604-605513.

Budete-li potřebovat jakoukoli pomoc, budeme se Vám ji snažit zprostředkovat.

Linka pro matky čekající postižené dítě: 0619-531117 nebo 0604-605513

Linka pro pomoc těhotným maminkám v tísní: 0603-976231

Občanské sdružení **CENAP** nabízí konzultace v oblasti přirozeného plánování rodičovství (symptotermální metoda). Pracovnice poradny také pomáhají při řešení problémů vzniklých v důsledku těhotenství a mateřství.

Kontakt: CENAP, Trnitá 8, 602 00 Brno

Internet: cenap@volny.cz, <http://www.volny.cz/cenap>

Poradna přirozeného plánování rodičovství: 05-43254891

Poradna pro ženy a dívky: 05-43331470

Poradna pro těhotné a kojící maminky: 05-43331471

Poradna pro neplodné páry: 05-43331472

PhDr. Dagmar Štefancová (tel.: 02-22512184) nabízí posilu nastávajícím maminkám, které mají obavy z budoucnosti, příp. komukoliv, kdo si potřebuje popovídat o svých starostech či o bolestech, které ho tíží.

Duchovní podpora a modlitba na úmysly ve spojení s očekáváním narození dítěte:
Sestry premonstrátky, 411 82 Doksany 1, tel.: 0411-861197.

Tvrdí Vám, že dítě, které čekáte, bude **postižené**? Stává se, že někteří lékaři nutí ženy k potratu, když mají podezření, že dítě je postižené. Ne zřídka se přes tyto prognózy narodí zdravé dítě. Manželé, kteří mají vlastní a několik adoptovaných dětí, jsou ochotni přijmout i dítě, které čekáte, pokud by se opravdu narodilo postižené a neměla byste sílu se o ně postarat.

Kontakt: *adresa redakce v tiráži*

Odesílatel:
Hnutí Pro život ČR
Hlubočepská 85/64
152 00 Praha 5

O.P.

P.P.
101 714/2002
110 06 Praha 06

**Zveme všechny lidi dobré vůle
ke společné modlitbě růžence a proseb
za nenarozené děti, těhotné maminky,
zdravotnický personál a jiné potřeby.**

Scházíme se pravidelně každý první a třetí
čtvrtek v měsíci od sedmi hodin ráno
před porodnicí U Apolináře na Praze 2.

Data příštích modlitebních setkání:
**1.8., 15.8., 5.9., 19.9., 3.10.,
17.10., 7.11., 21.11., 5.12., 19.12.**
(vždy od 7 hodin ráno)

Místo setkání:
**Porodnice U Apolináře,
Ke Karlovu, Praha 2**

*Pán Bůh zaplat' všem, kteří jsou
s námi spojeni v modlitbě.*

Informační oběžník občanského sdružení Hnutí Pro život ČR

Redakce: Sylva Bernardová, Radim a Kateřina Ucháčovi
Nihil obstat: P. Pavel E. Mayer OP
Adresa redakce: Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, tel.: 0603-976231
Internet: info@prolife.cz, <http://prolife.cz>
Bankovní spojení: ČSOB, a.s. – obchodní síť IPB, čú.: 159205438/0300, vs: 5030